

Motion till riksdagen 2009/10:So481

av **Olof Lavesson och Sofia Arkelsten (m)**

Avskaffande av Systembolagets detaljhandelsmonopol

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett nytt uppdrag för Systembolaget AB.

Motivering

Sveriges alkoholpolitik är och skall vara restriktiv. Det övergripande målet är att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar. Detta har man främst gjort genom att begränsa tillgången till och minska efterfrågan på alkohol men också genom att öka kunskapen om konsekvenserna av alkoholdrickande och erbjuda bra vård och behandling.

De senaste åren har en rad förändringar skett i vår omvärld som också förändrar förutsättningarna för den svenska alkoholpolitiken. Införselbegränsningarna för att föra in alkohol för privat bruk från annat EU-land har tagits bort, våra grannländer har successivt sänkt alkoholskatten och genom Polens och de baltiska ländernas EU-inträde har alkohol till betydligt lägre pris blivit lättillgänglig för svenska konsumenter.

Andelen alkohol som köps utanför Sveriges gränser har ökat. Flera av våra traditionella medel för att begränsa tillgången till alkohol har blivit svagare. Detta innebär att Sverige måste finna nya metoder för att minska alkoholkonsumtionen.

Det som de flesta förknippar med svensk alkoholpolitik är Systembolagets detaljhandelsmonopol. Detta utgör också den största delen av bolagets verksamhet, men är långt ifrån den enda verksamhet man bedriver.

Stor vikt läggs vid förebyggande arbete och information om alkoholens skadeverkningar. Som exempel kan nämnas IQ-initiativet som lanserades under 2005 med syftet att lyfta fram goda exempel i rampljuset och därige-

Fel! Okänt namn på

nom skapa nytt fokus i alkoholfrågan. Konkreta aktiviteter och projekt som genomförs av företag, organisationer och föreningar för att förebygga eller minska alkoholrelaterade problem ska lyftas fram så att de kan inspirera fler att göra mer.

Systembolaget lämnar årligen stöd till alkoholforskning genom sitt råd för alkoholforskning (SRA). Stöd kan lämnas till både samhällsvetenskaplig och medicinsk alkoholforskning. Forskning av särskild betydelse för det förebyggande arbetet mot alkoholskador prioriteras.

Som skäl för detaljhandelsmonopolets bevarande anför Systembolaget självt att man är noga med ålderskontroll, inte säljer till den som är påverkad och motverkar langning, har ett brett sortiment av hög kvalitet som är tillgängligt i hela landet, är märkesneutral, ingen leverantör eller något varumärke favoriseras eller diskrimineras, alla besök i Systembolagets butiker bygger på ett bra kundmöte med värderingar kopplade till god dryckeskultur, samt att man inte är vinstmaximerande eller driver merförsäljning.

Detta är goda skäl för en reglerad detaljhandel men knappast för varför denna detaljhandel ska bedrivas av staten. Samma syften skulle uppnås genom en reglerad försäljning. Genom sina gedigna kunskaper om alkoholen och dess skadeverkningar och genom sin goda erfarenhet av detaljhandel borde Systembolaget istället effektivt kunna sköta tillsynen när det gäller detaljhandel av alkoholhaltiga drycker.

Ett sådant uppdrag för Systembolaget, kombinerat med informationsarbetet kring alkoholens skadeverkningar, skulle lägga grunden för en modern alkoholpolitik där omsorgen om folkhälsan står i fokus.

Stockholm den 30 september 2009

Olof Lavesson (m)

Sofia Arkelsten (m)